SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 42. JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, MARCH 4, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 4-го БЕРЕЗНЯ 1988 Ч. 42. РІК. XCV.

ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ

Торонто (СКВУ), — У п'ятницю і суботу, 5-го і 6-го лютого ц. р., тут в приміщенні Канадсько-Української Мистецької Фундації, де знаходиться бюро СКВУ, відбулося засідання Президії Секретаріяту СКВУ з участю 28-ох членів Президії, голів рад та комісій. Нарадами проводив президент СКВУ д-р Петро Саварин.

Програма нарад була добре підготована та охоплювала багатогранну діяльність СКВУ. Після формальностей та прийняття порядку нарад і короткої дискусії прийнято протокол з попереднього засідання.

Генеральний секретар Мирон Барабаш звітував за працю канцелярії, обширну кореспонденцію, підготову до друку матеріялів III Конґресу СКВУ, і також повідомив, що „Newsletter", англомовне видання СКВУ, тепер друкується і є присвячене 1000-літтю Хрищення України. П. Саварин звітував про свою працю, широку кореспонденцію та репрезентацію СКВУ.

Фінансовий звіт представив фінансовий секретар Леонід Філь. Бюджет на 1987 рік в сумі 250,000 дол. майже закінчено. Багато уваги приділено Світовій Фундації СКВУ, яка вже кілька років діє під досвідченим проводом д-ра Франка Мартинюка.

Про підготову ювілейних святкувань 1000-ліття під час V Конґресу СКВУ звітував Ярослав Соколик. Про загальні святкування та пляни в країнах поселення з нагоди ювілейного року звітував М. Барабаш. СКВУ видрукував спеціяльні афіші з написом „1000-ліття Хрищення України" в п'ятьох головних мовах. Їх розіслано до всіх країн поселення.

Присутні схвалили внесок, щоб гаслом СКВУ на ювілейний 1988 рік було: „З Хрестом і тризубом крізь Тисячоліття". Ціла діяспора повинна відбувати святкування під тим гаслом.

У зв'язку з підготовою V Конґресу СКВУ важливі були звідомлення про працю конґресових комісій. Вичерпні звіти подали: В. Кирилюк — організаційна, д-р Шебунчак та І. Білинський — програмова та д-р М. Квітковська — статутова. Цікавими були звіти голів комісій та рад СКВУ. Д-р Л. Винар, голова Наукової Ради у своєму звіті повідомив, що вже оголошено конкурс на написання монографії про Володимира Великого. Наукова Рада заплянувала підготувати переклад монументальної праці Михайла Грушевського „Історія України-Руси" і видати всі 10 томів в англійській мові. Президія СКВУ дала свій патронат на цей важливий проєкт.

За Світову Раду Суспільної Служби звітував З. Дуда. Рада працює добре, має дві комісії, „Чорнобиль" і „Контакт". Завданням першої є й далі слідкувати за подіями в Україні та світовою реакцією на чорнобильську катастрофу. Комісія „Контакт" займається допомогою дітям, з бідних родин на поселеннях та моральною підтримкою політичним в'язням в СССР. Позитивним є те, що в цих комісіях працюють переважно молоді професіоналісти.

За Кооперативну Раду звітував Р. Бігун. І. Білинський подав вичерпний звіт про працю Комісії дослідження голоду. Передбачається, що переслухання міжнародних юристів почнеться уже в травні ц. р.

За Комісію Прав Людини звітував Я. Білак. З багатогранної праці комісії слід відзначити старання про дозвіл канадського уряду на приїзд Юрія Шухевича до Канади, багато меморандумів в справі захисту політичних в'язнів та участь представника КПЛ разом з Йосифом Терелею в Конференції прав людини у Венеції.

За Комісію Деколонізації СССР звітував д-р Е. Рослицький. За старанням комісії в канадському парляменті представлено справу відзначення 50-ої річниці трагедії у Вінниці. В цій справі вислано меморандум до прем'єр-міністра Канади, а копії і брошури про Вінницю до всіх послів. Комісія заплянувала також відбути науковий симпозіюм з іншими поневоленими народами в справі колоніяльної політики Москви.

Докладний звіт про працю Ради Культури та організацій, які працюють в її системі, подав д-р Б. Стебельський.

У зв'язку з зимовою Олімпіядою в Калґарах, Канада, СКВУ вислав листа за підписом президента П. Саварина до д-ра Антоніо Самаранча, президента Міжнародного Олімпійського комітету, з проханням робити заходи, щоб в майбутніх олімпійських змаганнях Україна мала право виступати, як окрема держава, а не як частина СССР.

Президія вирішила чергову Пленарну сесію Секретаріяту СКВУ відбути в днях 7-го і 8-го травня ц. р. в Торонто.

V Конґрес СКВУ відбудеться 23-27-го листопада 1988 року в Торонто, в приміщенні готелю Гарбор Кесл Вестин.

АМЕРИКАНСЬКА ПУБЛІКА В АТЛАНТІ З ЕНТУЗІЯЗМОМ СПРИЙНЯЛА КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ

Щераз і щераз викликують солістів і диригента на сцену після концерту (зліва): В. Нолп, М. Сенн, Дж. Круз-Ромо, В. Попозов, А. Добрянський і П. Плішка.

Вид на частину хору, оркестри і солістів.

Атланта, Джа. — „Так хотілося б, щоб ці благородні звуки залишилися хоч відлунням в цьому храмі", — сказала одна жінка вже після того, як церква опустіла на годину після концерту української релігійної музики тут у неділю, 28-го лютого, першого концерту такого формату у цій столиці американського християнського руху південносхідньої частини ЗСА.

Ще кілька хвилин посиділа ця американська жінка в лавці, вдивляючися у великий хрест над сценою-вівтарем, старанно звинула пропам'ятну афішу, чотиромовне лібретто „Неофітів" Т. Шевченка, програмку концерту зі знімками з Ню Йорку і поволі пішла бічною алеєю до свого автомобіля.

Як відомо, концерт української релігійної музики з нагоди Тисячоліття Хрищення України, що його влаштувала Фундація ім. Мазепи у співпраці з УНСоюзом в Айвері Фішер Голл Лінкольн Центру в Ню Йорку в неділю, 14-го лютого ц.р., повторено в Атланті згідно з пляном. Влаштуванням його зайнявся хор з Атланти під батутою Вілліяма Нолла у тісній співпраці з Ларисою Барабаш-Темпл і Орисею Палюх-Фишер. Він відбувся в пополудневих годинах в методистській церкві в Друїд Гіллс. Крім хору, який диригент підсилив кількома чоловічими голосами, зокрема басами, виступили ці самі солісти — Джільда Круз-Ромо, сопрано, Марта Сенн, меццо-сопрано, Павло Плішка, бас, Вячеслав Полозов, тенор, і Андрій Добрянський, бас. Грала об'єднана оркестра — музиканти з оркестри хору, з Симфонічної оркестри Атланти і з оркестри балету Атланти, разом 60 осіб.

Концерт був знаменито розреклямований в місцевих засобах інформації, уважно, до всіх подробиць, зорганізований, але не можна було заплянувати того величезного ентузіязму, яким стрінула американська публіка в числі 1,300 осіб, яка вщерть заповнила церкву, включно з хорами і дозволеними стоячими місцями.

Як і в Ню Йорку, короною першої частини програми була молитва-арія „Владико неба і землі", яка у виконанні соліста В. Полозова викликала 7-хвилинну стоячу овацію слухачів і шість повторних викликів на сцену тенора і диригента. Деякі жінки на залі і в хорі не знали чи мають втирати сльози на очах, чи бити браво. А горстка українців

(Продовження на ст. 3)

КРАЇНИ НАТО ДОМАГАТИМУТЬСЯ ЗМЕНШЕННЯ ВІЙСЬКА ВАРШАВСЬКОГО ПАКТУ

Брюссель, Бельгія. — У четвер, 3-го березня ц. р., закінчились наради членських країн Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) з участю голів держав, прем'єр-міністрів, міністрів закордонних справ оборони, економіки та їхніх численних дорадників. В нарадах брав також участь президент ЗСА Роналд Реґен, який, як відомо, день раніше запевняв европейських альянтів, що З'єднані Стейти Америки не резиґнують з оборони Европи у випадку нападу на неї комуно-московської імперії, чи будь-якої іншої комуністичної держави і що американські військові частини стаціонуватимуть в европейських країнах так довго, як довго бажатимуть собі цього члени НАТО.

Головною справою у другому дні нарад було шукання розв'язки проблеми надвишки війська, танків і гарматних військ Варшавського Пакту, який перевищує в тому відношенні НАТО три до одного. В самій тільки Східній Німеччині, Чехо-Словаччині і Польщі стаціонує понад 250,000 совєтського війська, не враховуючи армій сателітів, біля 45,000 танків, три повні дивізії артелерійських військ, не враховуючи іншої змодернізованої зброї.

З такою армадою, — кажуть представники НАТО, — комуністичний бльок може без великих труднощів і без вжиття нуклеарної зброї, зайняти цілу Европу на суходолі і загрожувати Великобританії. З такою оцінкою погоджується, очевидно, Президент ЗСА, який заявив кореспондентам, що велика різниця у збройних силах між одним і другим військовим бльоком висітиме, як тінь над Західньою Европою і наводитиме на неї страх перед маревом війни чи переворотів. При тому він обіцяв европейським альянтам, що говоритиме про цю справу в червні цього року з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Горбачовим і його численними помічниками в Москві, куди він поїде на четверту зустріч із совєтським керівником, де він сподієтся також підписати другий договір про редукцію стратегічної нуклеарної зброї, зокрема ракет з далеким засягом.

Деякі сесії 16-ох країн НАТО відбувалися за закритими дверми, хоронені сторожами порядку і на які не мали вступу кореспонденти. Добре поінформовані особи кажуть однак, що у справі підписання договору у Вашінґтоні про відтягнення і знищення з Европи і частинно з Азії ракет середнього засягу, була повна одногідність і президент Р. Реґен отримав зелене світло для дальших переговорів з СССР і редукції стратегічної нуклеарної зброї.

У спільному комунікаті, зі змістом, якого деякі журналісти були познайомлені наперед говориться, що ЗСА і їхні европейські альянти будуть стреміти до створення такої ідеальної ситуації на европейському континенті, щоб виключити всяку можливість несподіваної атаки з будь-якої сторони. Основною ціллю буде також оживити наради у Відні у справі редукції війська і конвенційної зброї, хоч кожному присутньому на нарадах було відомо, що висліди віденської конференції на протязі багатьох років були безрезультатні.

Розкривають аферу вбивства Л. Берії

Москва. — Совєтський журнал „Нєдєля", недільнішній додаток до газети „Ізвєстія", органу Верховної Ради СССР, опублікував у числі з 28-го лютого ц. р., статтю журналіста Ніколая Жузеніна, у якій він розповідає про останні дні владування одного з найжорстокіших прибічників комуно-московського диктатора Йосифа Сталіна, міністра внутрішніх справ і шефа НКВД Лаврентія Берії, застріленого в Кремлі під час боротьби за владу після смерти Сталіна.

Автор цитує виїмки із спогадів вдови маршала Павла Батіцкого. В 1953 році Батітіцкі, в тому часі людина в ранзі совєтського генерала, заступник головного командира московської військової округи, був назначений головою воєнного трибуналу, який судив Л. Берію. З Батіцкім також ділився своїми враженнями генерал, який відповідав за охорону підсудного.

Л. Берію, як відомо, судили в 1930 роках, але він, у відмінності до інших сталінських жертв, не признався до вини і проголосив голодівку протесту проти обвинувачення його у шпигунстві, яка тривала 11 днів. Його все таки засудили. Почувши вирок, Берія впав на підлогу і повзав на чотирьох та просив дарувати йому життя.

Пізніше Л. Берія довго сплачував довг Сталінові за його „милосердя" численими чистками, в першу чергу у Грузії, де він був першим секретарем компартії і секретарем ЦК КПСС. В 1938 році, Сталін відсунув від влади Єжова і на його місце поставив Берію на пост голови комісаріяту внутрішніх справ, якому підлягала совєтська держава тайна поліція (НКВД). Кар'єра Берії закінчилась зі смертю Сталіна. В липні 1953 року його арештували в Кремлі, правдоподібно таки на засіданні Президії ЦК КПСС (так тоді називали Політбюро). „Нєдєля" пише, що суд над Берією і шістьма його спільниками тривав від 18-го до 23-го грудня 1953 року, але деякі політичні спостерігачі кажуть, що берію застрілили таки на тому ж засіданні ЦК КПСС, або зараз після нього. Згадана газета також розкриває багато інших досі невідомих таємниць з того часу. Наприклад, що групу військових старшин, які займались знищенням Берії було привезено заздалегідь з-поза Москви і доставлено до Кремля у закритих автомобілях партійних вельмож, щоб не звернути на цей факт уваги НКВД, яке охороняло Кремль, в першу чергу автомобілях Булґаніна і тодішнього першого заступника міністра оборони маршала Ґеорґія Жукова, який нібито був ініціятором знищення Л. Берії і його енкаведівського „царства". Цікаві спогади з тих часів опублікував також син Ґ. Малєнкова, Андрей, на підставі численних записок і архівного матеряду батька, який був короткий час генеральним секретарем ЦК КПСС, поки не завершилась боротьба за владу і цей пост зайняв Нікіта Хрущов.

Появився Науково-релігійний твір о. д-ра І. Мончака

Рим. — Минулого року тут виданням Українського Католицького Університету ім. св. Климента Папи — з циклу праць Греко-Католицької Богословії, том L XIII-XIV появилася, написана англійською мовою, 376-сторінкова книга о. д-ра Ігоря Мончака п. з. „Фльорентійський екуменізм у Київській Церкві".

Книга ця, що є одним із засобів ушанування 1000-річчя Київської Церкви, водночас є спробою дати теологічно-історичну наукову базу для об'єктивного віднайдення всього, що є спільне в обох Українських Церквах та веде до їхнього поєднання.

Книгу цю в ціні 15 ам. дол. і 20 кан. дол. можна набути, звернувшись до української аґенції, що займається розпродажем. Адреса її: I. P. Consultants, 258 Valois St., St- Bruno, Que., Canada J3V IE6.

Менор коледж проголосив спеціяльну стипендію

Дженкінтавн, Па. — Сестра Марія Кекилія, ЧСВВ, президент Менор джуніор коледжу, проголосила спеціяльну стипендію для студентів українського роду католицького, або православного віроісповідань, які мають високі академічні осяги і потребують фінансової допомоги.

Цю степендію уможливили Василь і Йозефина Сороки з Філядельфії, створивши стипендійний фонд в сумі 38,000 дол. на виплачування стипендій протягом 15-ох років.

Стипендія буде нагороджуватися щорічно. Аплікації на осінній симестр 1988 року приймає фінансове бюро Менор джуніор коледжу, тел: (215) 885-2360, екст. 19.

ЗБОРИ „КРЕДИТІВКИ"

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Тут в неділю, 6-го березня ц. р., о год. 1-ій по полудні в залі церкви — пам'ятника св. Андрія Первозванного відбудуться Загальні збори „Кредитівки".

У СВІТІ

ПАЛЕСТИНСЬКА ВИЗВОЛЬНА Організація, не зважаючи на заклики Єгипту не вмішуватись до внутрішнього конфлікту на окупованих ізраїлем землях, зокрема на західньому березі ріки Йордан і в смузі Ґази, закликає своїх симпатиків, членів і усіх палестинців продовжувати змаг з „ізраїльськими окупантами", бойкотувати їхні товари, не виходити на роботу, де можна, проголошувати загальний страйк робітників і домагатися своїх прав. Довідавшись про продовження насильства ізраїльських вояків над цивільним палестинським населенням, керівники ПВО заявили, що вони чекатимуть ще тільки до закінчення конференції НАТО у Брюсселі і повернення американської делеґації та звіту державного секретаря ЗСА Джорджа Шулца. Після того, якщо ситуація не зміниться і Єрусалим далі відмовлятиметься від всяких розмов, а ізраїлське військо далі повидитиметься брутально, ПВО вдарить повною силою по ізраїлських інтересах у світі. Керівництво ПВО домагається також від арабських держав, щоб вони справу конфлікту поставили на обговорення Ради Безпеки ООН.

НА ЄГИПЕТСЬКОМУ ВІЙСЬКОВОМУ летовищі приземлились чотири лівійські джети типу МІҐ-23, отримавши для цього спеціяльний дозвіл від головного військового командування Єпипту. Летуни, вийшовши з літаків попросили надати їм політичний азиль. Єгипетські чинники не говорять про кількість летунів, але їх не може бути більше, як вісім осіб, бо МІҐ-23 не вміщає більше як дві особи. „Єгипетський уряд розглядає прохання лівійських летунів", — заявив представник каїрського летовища кореспондентам. Раніше вже також траплялися випадки втечі лівійських вояків до Єгипту і це було одною з поважних причин напруження між обидвома країнами, яке існує дотепер. Лівійськисй диктатор Муаммар Каддафі веде тепер інтенсивну пропаґандивну кампанію проти Єгипту і її президента Госні Мубарака.

ЖИДІВСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ із Совєтського Союзу до Ізраїля й інших західніх країн, зокрема З'єднаних Стейтів Америки, починає знову чисельно збільшуватись. В лютому, наприклад, Совєтський Союз покинуло леґально 723 жиди. Про це повідомила Міжнародна комісія у справі еміґрації з осідком у Женеві. Дещо менше жидів виїхало в місяці січні цього року, осягнувши цифру 658 осіб. Із числа 723 еміґрантів тільки 140 поїхали до Ізраїля, інші залишилися частинно в Західній Европі, але основна маса прибула до ЗСА.

ПРЕДСТАВНИКИ ФІЛІППІНСЬКОГО уряду президента Коразон Акіно призналися, що уряд вислав своїх представників до Гонолюлю на Гаваях на розмову з колишнім президентом-диктатором Філіппін Фердінандом Маркосом. Як відомо, Ф. Маркос позитивно висловився про політику уряду К. Акіно і заявив свою готовість вести переговори про надання йому дозволу повернутися на батьківщину. Уряд не є ще готовий погодитися на такий поворот, але в майбутньому не можна виключати такої можливости, — заявилви представники уряду в Манілі.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ РОЗПОЧАЛАСЯ конференція в справі надужиття наркотиків, яку офіційно відкрила дружина президента Роналда Реґена, Ненсі. Н. Реґен сказала, що нещастям є зростаючий попит на наркотики і це в основному слід поборювати. В загальному ціла її промова була гостра з вимогами осудження випадкового споживача, як і справжнього наркомана.

ПОШИРЮЮТЬСЯ ЧУТКИ, ЩО коли б Джессі Джексон здобув президентську номінацію Демократичної партії і став Президентом ЗСА, то першими на його листі членів кабінету є колишній президент Джиммі Картер і спікер Палати Репрезентантів Джім Райт.

ПОМІТНИМ ПОЧИНАЄ БУТИ відхід консерватистів з апарату Адміністрації президента Роналда Реґена. Виявляється, що велике число з них відходить з огляду на кращі платні в приватному секторі, але велика кількість відходить у наслідок розчарування, що за вісім років так мало зроблено для країни. Одним з них є секретар морської фльоти Джеймс Вебб.

БЮДЖЕТНІ СПРАВИ НІКОГО не оминають і тому стейтові уряди в ЗСА мають перед собою важкі завдання виготовлення бюджетів без дефіцитів тому, що у всіх стейтах, крім Вермонту, це є законно заборонено. Не зважаючи на те, що витрати багатьох стейтів будуть докладно обговорювані, домагання мешканців на кращі дороги, освіту за інші послуги є дійсністю, а це вимагає гроша. Такі стейти як Арізона, Кентакі, Луїзіяна і Вест Вірджінія таки мусять піднести податки. Натомість Мінесота, Ню Джерзі і Вискансин зможуть своїм мешканцям в якийсь спосіб облегшити податки.

ФАРМЕРСЬКЕ УПРАВЛІННЯ одна з найбільших позичкових установ, яка позичає гроші фармерам, беручи в застав їхню землю, проголосила, що приготовляє нові правила для позичок, щоби дати можливість залеглим платникам стати знову на ноги. Якщо це увінчається успіхом, то біля 100,000 фармерів зможуть затримати свої посілості, а тисячі тих, які за останніх десять років покинули сільське господарство зможуть повернутися до того діла. Це потягнення зумовлене зростом експорту сільськогосподарських продуктів і зростом цін на худобу та м'ясо.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена вирішила підтримати політику звільненого з уряду генералом Норієґою панамського президента Дельваллє. Державний департамент твердить, що Дельваллє проголосив замороження всіх активів поза границями Панами, і це є правом законного президента яким під цю пору є Дельваллє. Це потягнмення дає можливість Комісії панамського каналу здержати свою вплату 7 міл. дол. Панамі. Речник президента Дельваллє, Ґабрієль Ґаліндо, сказав, що панамські консультанти в Ню Йорку, західній Німеччині, Англії та Італії вже погодилось на здержання вплат теперішньому урядові Панами.

РЕЧИТАЛЬ М. ХУДЬО

Ірвінґтон, Н. Дж. — Тут в неділю, 6-го березня ц. р., о год. 5-ій по полудні в залі Українського Народного Дому, при 140 Проспект аве., Український Музичний Інститут Америки влаштовує дипломовий речиталь Мірям Худьо, кляси Галі Клим. В програмі фортепіянові твори: Баха Бетовена, Шопена, Ґріґа, Дебюссі, Копленда, Лисенка, Ревуцького і Кос-Анатольського. Дохід призначений на потреби української школи св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Убивство поліціянта і політичні наслідки

В останньому десятиріччі згинуло в різних містах Америки, зокрема та найбільше в Ню Йорку багато поліціянтів. Бандитизм так поширився, що служба у поліції стала страшенне небезпечною. Але останнє таке вбивство знайшло відгук по всій Америці і може мати поважні також політичні наслідки.

Дня 26-го лютого цього року о год. 3:30 над ранком підійшов якийсь замаскований бандит до віконця авта, в якому сидів поліціянт, що сторожив дім на Бруклині в Ню Йорку, в якому жив свідок недавнього іншого бандитського нападу і який дістав був телефонічні погрози, щоби не зважився зізнавати, бо його вб'ють. Чоловік у масці віддав в голову поліціянта, 22-річного Едварда Бирна, кілька стрілів з найближчої віддалі, через вікно, вбив його і втік автом, в якому ждав на нього спільник. Те вбивство страшенне обурило та схвилювало ціле суспільство. Посадник міста Ню Йорку Едвард Кач призначив зразу 10,000 дол. нагороди тому хто допоможе знайти вбивника — ця сума зросла до 40.000 дол. бо приєдналися до рішення посадника газета „Дейлі Нюз", організація американських поліціянтів та приватні особи. На похорон Едварда Бирна прибули делеґації поліції з різних сторін Америки. 10.000 уніформованих членів поліції і дальші тисячі людей проводили молодого сторожа порядку на вічний спочинок. Посадник Ню Йорку Едвард Кач і сенатор Альфонсо Д'Амато критикували губернатора Маріо Квомо, який двічі зголосив був вето проти рішення стейтової асамблеї, яка привернула була в стейті Ню Йорку кару смерти. Названий сенатор республіканець, критикував Уряд президента Реґена за легковаження собі наркоманії в Америці.

Дружина Президента Ненсі від років веде персональну кампанію проти наркоманії під гаслом „Скажіть ні". Але словесна кампанія не має позитивних наслідків. Слідчим вбивства Едварда Бирна було зразу ясно, що те вбивство тісно пов'язане з торгівлею наркотиками в Ню Йорку. На телевізійних екранах пригадали з нагоди того вбивства смерть у минулому році талановитого актора-коміка Белюші, який помер у Каліфорні від налогу — ковтати пігулки героїни і кокаїни. Американські засоби масової інформації критикують президента Реґена і Державний Департамент, що вони не застосували доцільних санкцій супроти країн, які продукують опій та інші наркотики і експортують їх до країни найбільшого збуту — до Америки. Такими країнами є Колюмбія, Мехіко, Ляос, острови на Караїбському морі. В останньому часі офіційно, в наслідок судового слідства, закинули диктаторському володареві Панами, що він сприяє експортові наркотиків до Америки.

Водночас американські газети, радіо і телевізія повели атаки проти системи американського судівництва, яке лагідно ставиться до розподільників наркотиків і самих наркоманів. Наркотик безпосередньо пов'язаний із злочинством, бо розмірно дешевий „крекс" штовхає людину до насильницьких актів. Вимагають поважних санкцій супроти країн, де продукується наркотики, та федерального закону про кару смерти для розподільників „крексу", кокаїни, героїни, морфіни, — ба навіть загострення кари супроти продавців і споживачів „невинної" маріхуани.

Цієї кампанії американських засобів масової інформації не можна легковажити, особливо тепер, у виборчому періоді. Вона може допомогти республіканським кандидатам, бо лібералізм демократів безумовно спричинився до послаблення моралі в одиницях і громаді. Величезну помилку зробив Верховний Суд, який прогнав молитву з публічних шкіл. Величезну шкоду наробив лібералізм у судочинстві, який створив „оборотові двері" для злочинців. Суд із повчанням кожного арештованого про його „права" — став насправді в Америці покровителем підсудних, а не оборонцем пошкодованих. Вбивство Едварда Бирна придбало йому авреолю мученика за безпеку громадян і не є виключено, що може причинитися бодай трішки до оздоровлення затруєної лібералізмом американської дійсности.

Ярослав Курдидик

ЗБРОЯ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ

До сучасної, уже тепер „Модерної Апокаліпси", складеної досі із нуклеарної, хемічної та біологічної нищівної сили, долучиться незабаром, ще одна, зовсім нового виду зброя, яка покищо все ще є у „стані творення і її заключного завершення". Ця, уже „четвертого розміру, нищівна сила" мала б бути чимсь, що межує з неуявним нікому страхіттям. Причому стверджується, що ця можливість розгрому готова ввійти вже в царину окремої „мілітарної психіятрії".

Появилися уже навіть перші заяви, що основними засобами, чи пак знаряддям для орудування, буде складене із різновидних наркотиків, а зокрема тих, які охоплюватимуть ділянку зовсім новопобудливих, або стимулюючих наркотичних речовин. Із призбираних досі вісток, що на них склалися обговорювані окремими дослідниками і знавцями, виявляється, що діяння цих наркотичних речовин готові ввести зміни, а теж і поняття, про вид, форму і компоненти неприйняті досі у конвенційній війні. А сучасні мілітарні теоретики передбачають, що у своєму наркотичному засягу, як теж і сутті ґльобального погрому — виходить, що теперішня атомова зброя, дістала зовсім неочікувано — страхітливого противника.

Із кіл Пентаґону досі вже було доволі різних натяків про таку евентуальну можливість знищування наркотиками, причому засоби фахових інформацій, поручають для приблизного познайомлення із цією „страхітливою новістю", працю д-ра Р. Ґабрієла п.з. — „Не буде більше героїв" — „Божевілля і психіятрія у майбутній війні"...

Уже на самому вступі автор звертається із питанням: — „Ви хочете бачити масову кількість вояків, які вбиватимуть одні одних без будь якого страху, або людського співчуття у терпіннях? А все це буде спонукане до цього впливами хемічних речовин, над якими саме тепер переводяться дуже інтенсивні і, понад усяку уяву скомпліковані досліди"...

Як виявляється, то ЗСА є однією із тих держав, які беруть до уваги цього виду страхітливу вбивчу можливість. Другою країною після ЗСА, що прискорено переводить і підготовляє таку психіятричну згубу, це Совєтський Союз, причому теж відмічується, що якраз саме в цій „психіятричній царині" він у своїх експериментах наркотичних розробок, добився до понадмірно високих осягів.

Є теж на Заході чимало аналітиків, які вже від довшого часу розробляють **цей засіб** масового знищування в окремих невеликих, але досконало влаштованих хемічних осередках. І хоч наразі не має ніяких більш конкретних повідомлень про самий основний процес — творення і діяння, то однак „підставова канва", що на ній буде базуватися це „психіятричне вбивство" — щораз більше оформлюється.

Воно так завжди прийнято, що всі досі високо технологічні програми, які можуть бути загрозливими для людського довкілля — „розбивається і розділюється" на значно менші, чи пак фраґментарні досліди. В основному їхня мета, це якнайбільше засекречення, щоби закрити про „таку новість" усі щілини перед ворожою розвідкою. А далі, що на випадок будь-якої невдачі, або трагічних випадків — ніхто не перебирав на себе окремої відповідальности.

А хоч, як і наголошується, що всі ці повідокремлювані менші дослідні центри працюють на повну свою капацитетність, але на самому ділі, переводжування експериментів — не дають нікому повного уявління, як вони діють.

Усі ми із сучасної вже ґенерації, несвідомі покищо того які вияви, види і в яких діях, проявлятиме себе — хоч би навіть тільки приблизне поширення, чи зміни у майбутньому мистецтві ведення нових воєн.

У минулому були вже теж спроби введення психіятричних засобів, були навіть перші окремі жертви із нещодавної В'єтнамської війни, але вони були дуже обмежені і не підпадали під відведену їм окрему і належну контролю.

Але тепер, як це виявляється, ідуть намагання, щоби могти „контролювати страх" у всіх бійців, які виступатимуть на модерних пляцдармах боїв.

Для того теж, мілітарні науковці намагаються „піднайти і створити", наркотик, що мав би приблизно таку заспокійливу функцію, але водночас, щоби він не послаблював найосновніших прикмет людських ментальних дій.

Передбачується, що в евентуальній майбутній ґльобальній війні, ментальні заламання готові загрожувати вояцтву у неспівмірно вищому виді і діяпазоні, як це було відомим досі. І тому теж висовується така можливість, щоби заздалегідь наркотизувати кожного фронтового бійця і, таким чином запобігти, щоби він не попав у „бойову паніку" і без усяких емоцій був спроможний вбивати у своєму довкіллі ворогів.

Іван Кедрин

ПОЛЬСЬКИЙ РЕДАКТОР ПРО УКРАЇНУ Й ПОЛЬЩУ

Дня 30-го січня ц. р. виступив із доповіддю у Науковому товаристві ім. Шевченка в Ню Йорку польський учений із Ягайлонського університету в Кракові д-р Анджей Зємба. В суботу 27-го лютого ц. р. у цій самій залі НТШ, заходами Видавництва „Сучасність" виступав співредактор польського католицького часопису в Кракові „Тиґоднік Повшехни" д-р Мацєй Козловський. Цікаво — обидва польські високоосвічені діячі з цього самого Кракова були в одному однодумцями, а в іншому — різнилися. Спільною рисою обох їх було переконання, що польсько-українське порозуміння необхідне для добра обох народів — для одного і другого це була аксіома, щодо якої вони не мали ніякого сумніву. Різнилися передусім формою свого виступу. Д-р Зємба читав приготовану доповідь і тримався строго наукового принципу — подавати факти, дати, інформувати в першу чергу про теперішній стан українців у Польщі. Д-р Козловський, який плавко володіє англійською мовою, хотів спершу промовляти по-англійськи і втішився та подякував, коли проф. Тарас Гунчак, який проводив зібранням, сказав йому, що може говорити по-польськи.

Обидва ці польські діячі знають українську мову, студіювали польсько-українські відносини також з українських джерел, але виголошувати по-українськи доповідь на такому терені, як Наукове Товариство і перед 100-відсотково інтелігентською авдиторією, було їм, очевидно, трудно.

Д-р М. Козловський — історик за освітою, журналіст за фахом, не читав, а плавко промовляв, покладаючи більший натиск на політичну аналізу проблеми. Був теж більшим реалістом в оцінці теперішніх настроїв у Польщі супроти України й українців. Орудував круглими здогадними цифрами: 25 відсотків поляків, мовляв, розуміють потребу спільного українсько-польського фронту, 25 відсотків є все ще ворожі українцям, зберігаючи світогляд польської ендеції, а 50 відсотків — переходять процес усвідомлення. Він твердив з притиском, що найбільшим нещастям є страшенна іґноранція більшости польського суспільства щодо історії України та взагалі важливости державницької волі України для Польщі. Як зразок такої іґноранції поляків також тут, в Америці, подав недавню анальфабетну статтю у „Дзєнніку Польському" „Де поділися русини?". Уважає за грубу помилку поляків, що в листопаді 1918 року повели війну з українцями за Львів і Галичину. Зберігання у своїх кордонах Східньої Галичини, як своєї посілости, він вважає за головну причину прогри Пілсудського в поході на Київ на базі Варшавського договору з 21-го квітня 1920 року. Поділ Сходу Европи між Польщу і Росію в Андрусівському договорі і (1667) повторення тієї концепції у Ризькому договорі (1921) — вважає за головну причину пізніших поділів Польщі XVIII і XX сторіччах.

Цікавим було твердження доповідача, що найприхильнішим чинником у сучасній Польщі у відношенні до українців є Церква, дармащо признає, що нижче польське духовенство все ще здебільша крокує старими антиукраїнськими шляхами. Д-р Козловський натаврував називання поляками УПА „бандами". Виявив, що в розмові з одним земляком сказав йому: Коли УПА були бандами, то й АК (Армія Крайова) була теж бандою". Як для всіх нас, так і для д-ра Козловського, історика, невідхильною є віра в упадок совєтської імперії, бо він правильно стверджує, що ніяка політична система в загарбницькій імперії не була і не є всилі втриматися — без уваги на те, чи це станеться за п'ять чи 500 років. Він теж підкреслює постійний натиск Москви на Папу Івана Павла II проти сприяння українським заходам дістати в Польщі власного єпископа і бодай одну церкву у Перемишлі — та спротив Папи. Мовляв: Папа напевно противиться тому совєтському натискові із глибших політичних мотивів. Як зразок протиукраїнської акції, керованої чи інспірованої з Москви, подав відому пасквільну книжку Пруса „Владика Свєнтоюрскі". Автора цієї книжки назвав просто членом ворожої аґентури. Подав, яскраві приклади, як по нинішній день цензура у Польщі пильно стежить за книжками і статтями, що стосуються України і української проблематики. Так само, як згадуваний на вступі цих завваг д-р Зємба — стверджував, що зміна на краще у відношенні до українців в Польщі почалася з 1981 року, від часу постання свободолюбного робітничого руху „Солідарність" Він прикладає велику увагу до існування української меншини в Польщі для цілости українсько-польських відносин, бо, мовляв, ця українська меншина в Польщі, яку він нараховує на 250,000 душ — може стати „мостом" до згоди обох народів".

Як вечір д-ра Зємби, так і вечір д-ра Козловського був надзвичайно цікавий. Атракційність проблеми стягнула на ці обидва вечорі численну публіку. Не вважаючи на препогану погоду і на обмеження реклями вечора до одного газетного оголошення — було коло 90 слухачів між ними і деякі поляки. Д-р М. Козловський прибув до Америки, діставши стипендію Фулбрайта і привіз свій готовий рукопис книги „Між Сяном і Збручем". Сказав, що буде старатися зацікавити цієї книжкою „Український Науковий Інститут" при Гардвардському університеті. Бажаємо йому успіху в цій справі.

Василь Ящун

ОСНОВНІ КОРЕНІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

I.

Ми живемо в ері різнорідних рухів, змін, відкрить, змагань у політиці, економіці, технології, ідеологічних напрямків.

Живемо теж в ері занепаду морально-етичних вартостей як серед малих людських збірнот, так і серед великих, тобто народів, головно ж у їх державно-політичних, економічних і суспільно-національних стосунках. Ми слідкуємо за цими явищами в пресі, на телебаченні, на радіомовленнях; ми їх відчуваємо і їх переживаємо, бо ми громадяни цієї країни, яка, хоч і має свої недостатки, то все таки є найкращою в світі, бо дає кожній людині можливість свобідно жити та зберігати плекати і розрощувати корінні питоменності її індивідуальности та своєю працею творити надбання собі і загалові. Та ми одночасно й вітка великого українського народу, який терпить неволю на власній прадідній землі. Там ворог намагається знищити не тільки вияви духовно-національної культури нашого народу, але й її тисячолітнє коріння.

Росія і її послідовник Совєтський Союз ограбили в нас княжу добу і зробили її першим періодом російської історії. Олега, Ігоря, Ольгу, Святослава, Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха, цих великих будівничих держави Київської Руси, включили в пантеон російських володарів, які нібито будували Київську Росію. І російські історики віддавен індоктринують молодь середніх і вищих шкіл цією брехнею, хоч знають, що історія Росії почалась від **Петра I та що її** колискою була не Київська Русь, а **Московська Русь**, першу згадку про яку подають аннали під 1147 рік, як край між річкою Ока і горішньою Волгою та, що їх першим князем став Данило, син Александра Нєвського в 1303 році Назвою „Росія", що її ввів Петро I в XVIII столітті замінили назву Русь у назві Київська Русь, називаючи княжу добу добою Київської Росії. Цю брехню вони зуміли хитро експортувати на Захід, упхнути її в енциклопедії і годувати нею студентів і викладачів в університетах. Київська Русь із своєю багатою культурою — це головний корінь тисячолітнього дерева її історії. Москва присвоїла собі цей корінь, обкроївши метрику народження української держави і її культури на 400 років.

Цей корінь зміцнився новим корінням — християнською вірою, яка дала офіційно тисячолітню християнську традицію, хоч християнська віра існувала в Київській Русі значно раніше, перед 988 роком, головно серед князів і бояр. Цю метрику хрищення атеїстичний режим червоної Росії також хоче вирвати з ґрунту України і пересадити її на фіктивний, неіснуючий в X столітті ґрунт Московської Росії. У цьому напрямі совєтсько-Російська Православна Церква під диктатом комуністичної влади веде посилену пропаґанду, особливо в Америці й Канаді, що в наступному році в СССР обходитимуть „1000-литие крещения России". Що за глум над історичною правдою!

Третім головним коренем тисячоліття дерева історії і культури України є її досекулярна книжна література, тобто література до XVII століття включно. Цей скарб також присвоїла собі Росія і не бажає його віддати автохтонному власникові, Україні. Тут треба відзначити плян видання 40 томів цієї літератури УГНІ. Дай Боже, щоб цей плян був здійснений!

Четвертим, суттєвим складником коріння життя й культури українського народу є його самобутня мова. Вона відрізняється своїми фонологічними, морфологічними і лексичними особливостями від мови російської. Мова кожного народу — це його серце. Це та сила, яка об'єднує собою всі частини культури народу. Цією мовою в її різновидах історичного розвитку написані твори культури нашого народу від XI століття досьогодні. Це мова письменства. Поруч із нею таку ж важливість має мова усна. Обидва види є виявом живучости народу, його живим паспортом на міжнародних терезах визнання і оцінки його існування. Народ без власної мови не є народом. Як усохне це коріння, то й усохне його дерево — народ. Тому Росія почала вже давним-давно, а в останніх декадах значно посилила російщення української мови, шкіл, урядів, вищих навчальних закладах, університетів — з головною метою „злиття націй", а то перетворення усіх народів СССР в „совєтський народ", тобто в російський народ. Цієї ганебної, нелюдської мети не може Росія осягнути так довго, як довго існують, крім російської мови, ще інші національні мови.

Дня 26-го травня 1983 року у 120-ту річницю ганебного Емського закону про заборону видавання наукових праць та книжок українською мовою, ЦК КПСС і Рада міністрів СССР постановою про „Додаткові заходи для удосконалення вивчення російської мови в загально-освітніх і учбових закладах союзних республік" надала особливі привілеї усім тим, хто поширює в Україні російську мову, тобто, хто російщить українську молодь у школі й за школою. Ці привілеї — це стипендії для студентів, окремі гарні гуртожитки, ґарантія осягнення вищої освіти і визначніших позицій, це шлях до кар'єри і матеріяльних благ.

Згідно з даними, що їх помістив сам міністер освіти УССР М. В. Фоменко в газеті „Літературна Україна" ч. 15/1987, в столиці України, Києві, є всіх 274 школи, але між ними тільки 34 з українською мовою навчання. У 88-ох школах навчання провадиться двома мовами — це школи українсько-російські. Цей міністер сказав, що деяка частина батьків домагається, щоб дітей не вчили української мови і літератури, бо українська мова „безперспективна". Російську мову тепер уже навчають навіть у дитячих садочках і дошкільних закладах. Виклади в університетах і пединститутах ведуться російською мовою. Російська мова в Україні панує в усіх містах і поширює свій вплив по селах. Тиражі наукових і популярних книжок російською мовою в Україні в шість разів більше від видань українською мовою.

Закінчення буде.

Чому їдемо до Риму?

Їдемо до Риму, щоб у столиці християнського світу подякувати Господеві за ласку хрищення українського народу, бо тисячолітній ювілей Християнства України — це в першу чергу релігійне свято.

Їдемо до Риму, щоб на міжнародному терені виявити живучість українського народу. Святкування в поодиноких державах нашого поселення, хоч будуть величаві, то все ж таки матимуть радше периферійний характер. Їдемо до Риму, бо у наших святкуваннях братиме чинну участь Вселенський Архиєрей. Він же й голова міжнародно визнаної держави Ватикану. І це єдиний голова держави, що буде не лиш присутній, але братиме чинну участь разом з нами у святкуваннях. Наше торжество у Римі стає в цей спосіб подією міжнародного значення. Тому в інтересі українського народу є використати якнайбільше поїздку до Риму на святкування Тисячоліття Християнства українського народу.

Історія України виказує, що окупаційні обставини внеможливлювали правильне функціонування національного і державного проводу українського народу. Силою обставин Церква в Україні перебрала і втримувала довгі століття ролю проводу народу у всіх його змаганнях. Церква стала справжнім і дійовим антаґоністом політичних окупантів України. Церква зберігала й обороняла етнічну субстанцію народу. Змагалася за соціяльні і культурні права народу. Така була дійсність, що її потверджує історія.

Тепер Церква українського народу в Україні є поза законом, а нарід живе під тиском московського імперіялізму. Під час міждержавних нарад, де обговорюють права людини, Україна, як самостійна держава, не має своїх преставників. Немає вияву волі українського народу. Історію України тенденційно і фальшиво представляють у світі. У таких несприятливих обставинах український нарід святкуватиме вікопомну подію Тисячоліття Християнства України не на рідних землях, але у різних країнах поселення. Тому конечним є, щоб цю подію відзначити на міжнародному терені, а ним тепер для нас є Рим.

Тому після глибокої застанови з почуттям відповідальности перед народом і історією, ієрархія Української Католицької Церкви рішила влаштувати центральні святкування у Римі, в осідку світового християнства, запрошуючи увесь нарід без різниці віровизнання, усі Церкви, що діють в нашому народі. Це немов призначення Провидіння, щоб український нарід у Римі, в тому місті, де в початках християнства у тодішніх катакомбах скріплювалася кров'ю і в терпіннях Христова Церква — нашими святкуваннями звернути світові увагу на катакомбну Церкву в Україні. Та тепер терплять ісповідники Христової віри.

Віримо, що наш нарід використає цю нагоду, щоб на міжнародному терені виявити свою єдність у спільній молитві подяки й просити Господа про кращу долю Церкви й народу. Ніякі ворожі затії, що так пожвавили свою діяльність у фальшивій пропаґанді серед народів не зломлять і не захитають волі нашого народу в його намічених завданнях. Кожне роз'єднання послаблює наш нарід і шкодить інтересам народу. Тому саме в ім'я добра українського народу наша чисельна участь на міжнародному терені — це сповнення обов'язку для добра нашого народу.

Є у нашому народі — як і в інших народах — різниці поглядів, переконань, різниці віровизнань тощо. Але понад усе нас єднають дві великі сили: це віра в Триєдиного Бога і любов ближнього, а тим найближнішим є нам наш український нарід. Нехай це буде переконуючим для нас і дороговказом у великих святкуваннях Тисячоліття Християнства України.

Інформаційне бюро філядельфійської Архиепархії

Олена Теліга

Усе — лише не це! Не ці спокійні дні,
Де всі слова у барвах однакових.
Думки, мов нероздмухані вогні.
Бажання в запорошених оковах.

Якогось вітру, сміху, чи злоби!
Щоб рвались душі крізь іржаві ґрати,
Щоб крикнув хтось: ненавидь і люби, —
І варто буде жити чи вмирати!

Не бійся днів, заплутаних вузлом,
Ночей безсонних, очманілих ранків.
Хай ріже час лице — добром і злом!
Хай палять серце найдрібніші ранки!

Ти в тінь не йди. Тривай в пекучій грі.
В сліпуче сяйво не лякайсь дивиться, —
Лише по спеці гряне жданий грім
І з хмар сковзне — баґнетом — блискавиця!

(Із збірника „Олена Теліга")

ОРГАНІЗАЦІЯ АМЕРИКАНЦІ В ОБОРОНІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ в УКРАЇНІ (АОЛПУ)
поздоровляє

Д-р Марусю Бек

з нагоди Її вісімдесятліття
і бажає Її кріпкого здоров'я, багато щастя та многих літ!

При тім висловлює признання і подяку за Її многогранну діяльність на полі суспільно-політичного життя українсько-американської громади.

Також дякує за княжий дар в сумі 5,000 (п'ять тисяч) долярів на бюро АОЛПУ. Дар Пані Д-р Бек започаткує фонд АОЛПУ іменем св. п. Ігоря Ольшанівського (основника і першого голови АОЛПУ).

Виконавча Управа і Мужі Довір'я
Американці в Обороні Людських Прав в Україні
43 Мидленд Плейс, Нюарк, Н. Дж. 07106

Американська публіка...

(Продовження зі стор. 1)

— біля 50 осіб з Джорджії, Фльориди, Південної Каролайни, Північної Каролайни — не хотіли вірити очам: 1,300 осіб, що мабуть перше почули українську музику, плескали в унісон, вигукуючи „браво" і „біс" виконавцям і музиці.

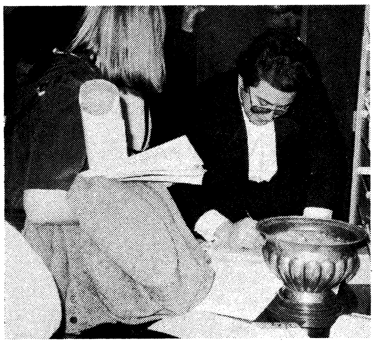
Це крешендо оплесків продовжилося до дев'ять хвилин на закінчення програми, після 55-хвилинної ораторії „Неофіти", композиції Мар'яна Кузана до слів Т. Шевченка.

Не зважаючи на те, що в церкві, забитій народом, було трохи горячо — в Атланті це був гарний соняшний день з температурою 80 степенів Фаренгайта — слухачі стояли, били браво, деякі почали підходити до сцени, щоб наблизитись до співаків, солістів і диригента. А була це добірна публіка, як можна було зорієнтуватися по коментарях під час перерви і після концерту. Були тут музикологи, композитори, вчителі музики і багато молодих людей, мабуть студентів музики із сусіднього Еморі університету.

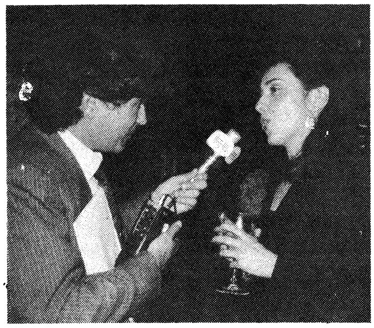
До представників Фундації Мазепи, її голови д-ра Зенона Матківського і його дружини Наді, до ред. Зенона Снилика і його дружини Ярослави та до місцевих організаторів підходили люди, ґратулювали і просили знов привезти їм таку чудову музику.

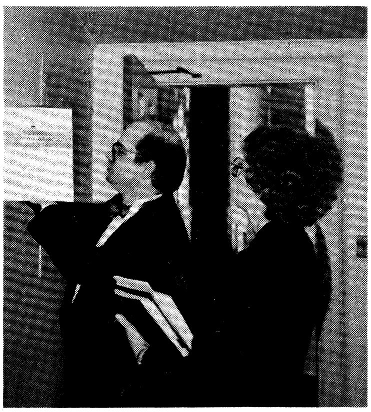
Під час прийняття — солісти з організаторами (зліва): А. Добрянський, З. Снилик, В. Темпп, Я. Снилик, Л. Барабаш-Темпп, Дж. Круз-Ромо, В. Нолл, М. Сенн, д-р З. Матківський, О. Папюх-Фишер, П. Плішка, Н. Матківська, Б. Фишер і В. Попозов.

В. Попозов підписує програмку нової адораторки.

М. Сенн радо дала інтерв'ю В. Боровському.

В. Нолла зловили навіть в коридорі.

Ця сопраністка підійшла до ред. З. Снилика щоб розказати йому про своє зворушення: „Я навіть на пробі плакала коли Вячеслав співав „Владико неба і землі".

Цю неділю, 28-го лютого, проголосив губернатор Джорджії Джов Френк Гаррис „Днем Українського Християнства", а його заступник Зелл Міллер був на концерті з дружиною. Це саме зробив посадник Атланти Андрю Янґ, а в цій методистській церкві і в кількох інших в сусідстві під час ранішніх відправ пастори відмовили короткі молитви, а з дзвіниць в год. 10:30 вродовж трьох хвилин лунали дзвони: Атланта святкувала Тисячоліття.

Після концерту в готелі Ріц-Карлтон відбулося прийняття-коктейл для солістів, хористів і запрошених гостей, серед них понад два десятки українців. Були теж особистості з культурно-громадського і політичного світів. Тут щойно можна було почути слова подиву і захоплення хористів українською музикою і їхньою гордістю, що їх запрошено до святкування такого історичного ювілею українського народу.

„Якщо б я більше в житті не співав, — сказав один молодий тенор, — то ці два концерти, ця музика, мені вистачать на життя".

Одна хористка-сопраністка без найменшого збентеження сказала: „Я вже 15 років співаю в хорі і ніколи не плакала. Але коли В'ячеслав співав „Владико", то я навіть на пробі плакала".

Дуже задоволений концертом був диригент Вілліям Нолл: „Ми сьогодні заспівали „Неофіти" так, як вони повинні звучати. Це справді великий твір. В Ню Йорку ми тут і там ще трошки боролися з нотами. Але сьогодні все було перфектно. Шкода, що мого приятеля Мар'яна тут не було".

Характеристичним, хоч може і трошки комічним для хористів був маленький епілог: коли прийняття кінчалося і хористи прощалися з гостями і солістами, один з них вигукнув до групи співаків: „Гей, неофіти, вже пізно, час їхати до дому".

Концерт в Атланті записано на відеострічку, а репортаж про нього, включно з уривками та інтерв'ю, передаватиме на протязі кількох днів Віктор Боровський з „Радіо Свобода".

ПОДЯКА І ОСТАННЄ СВІДЧЕННЯ

Вийшовши по двох місяцях із лікарні після двох серйозних операцій у правій нозі (загроза ґанґрени, заблькована циркуляція крови і три сціпи крови), — складаю щиру подяку моїм лікарям у Джермантавн лікарні у Філядельфії: д-р Кларкові Е. Віллямсонові, др. Василеві Салякові і др. Романові Дикому, ст., як теж всім іншим лікарям у лікарні, які успішно перевели різного роду досліди, із найбільш професійною прецизністю перевели дві складні операції у моїй правій нозі в днях 14-го грудня 1987 і 18-го січня 1988 р., врятували ногу не відрізуючи її, виелімінували сціпи крови та привернули циркуляцію крови до доброго, як на мій вік, стану. А при тому виказали дуже старанну професійну лікарську опіку та сердечну приятельську дбайливість.

Із глибокого серця я вдячний довголітньому приятелеві нашої родини, моєму колишньому парохові й ігуменові церкви Непорочного Зачаття у Дітройті, Миш., тепер Преосвященнішому Владиці Іннокентієві Лотоцькому, ЧСВВ, єпископові Української Католицької Епархії св. о. Николая у Чикаґо, Ілл. за відправлення Св. Літургій у моїм намі̑ренні, молитви й Архиєрейські Благословення.

Зокрема, моє щире спасибі моєму особистому приятелеві о. Мар'янові Процикові, адміністраторові Філії Українського Католицького Університету у Філядельфії за те, що він, хоч і не парох моєї парафії, дуже часто відвідував мене із Св. Причастям у лікарні та опісля вдома та відслужив Св. Літургії у днях моїх обох операцій.

Я також високо ціню і глибоко вдячний за екуменічне зрозуміння і духову підтримку і розраду в часі мого побуту в лікарні, теж і римо-католицькому священикові Братові Маркові, як також і пасторам інших віроісповідань.

Щиро дякую усій родині, сестрі Галі в Чикаґо, Ілл. та кревним і спорідненим в Дітройті, Миш. за їхні телефонічні та листовні клопотання й розраду.

Мені справді важко висказати відповідними словами свою батьківську подяку моїй одинокій улюбленій дочці Зоряні за її повну любови поміч, журбу і піклування. Хіба тільки прямо скажу: — „Моя Найдорожча Зоряночко! Хай Тебе Всевишній Господь благословить у цілому Твоєму житті! А я тільки у Всемогучого Бога благаю дожити й бути свідком Твоєї другої ґрадуації у Брин Мавр Каледжі у травні 1989 р., коли в додатку до маґістра соціяльної служби, здобудеш ще й диплом маґістра правної практики в ділянці охорони дітей, а після того закінчивши свої студії... „весільним докторатом".

І Тобі, Марино, із далекого Денверу у Колорадо, несуджена мріє моїх юних днів, щире спасибі за переданий мені у лікарню свіжий, а чиж не 45-літний спомин — соняшний подих рідного вітру з нашого Дніпра у Києві, що був колись так близько нам, а тепер так далеко, далеко. —

Моя щира й дружня подяка усім приятелям і побратимам, що знайшли час і добру волю відвідати мене в лікарні, а зокрема сердечний і щирий дружній потиск руки і салют тим усім побратимам-„добровольцям", що не словами, а ділом і руками помогли мені устаткуватися у відновленій обстановці після моїх операцій.

СВІДЧЕННЯ

Отцим свідчу, що я вірю, що цей факт, що я, після трьох поважних операцій у попередніх роках і після теперішних двох важких операцій на 75-му році життя, — „став назад на ноги", — це тільки завдяки ласці Божій Всемогучого Господа, за вставленням і поміччю Матері Божої Непорочноє Діви Марії, Покровительки українського народу і війська, — а зокрема, як доказ Божих Чудес, що їх виявили на мені Князь Української Церкви і Народу, Архиєпископ Львівський і Митрополит Галицький Слуга Божий Андрей Шептицький і Його наступник Ісповідник Віри Блаженніший Патріярх Помісної Української Католицької Церкви, Верховний архиєпископ Львівський, Кардинак Йосиф Сліпий.

Про Їхні чудеса урятувати мені ногу, я постійно просив у своїх молитвах у лікарні.

— І чуда стали фактом.

Про це я отсим публічно свідчу і стверджую під присягою для Беатифікаційного процесу проголосити Слугу Божого Андрея і Ісповідника Віри Йосифа — СВЯТИМИ Вселенської Церкви і Помісної Української Католицької Церкви.

Мґр ОЛЕКСАНДЕР ЛУЦЬКИЙ
Пресовий кореспондент

Філядельфія, 9-го лютого 1988 р.
У День мого 75-ти ліття

ПОЖЕРТВИ НА УВАН З ПОХОРОНІВ сл. п. ІВАНА ВОСКОБІЙНИКА

На похороні славної пам'яті Івана ВОСКОБІЙНИКА, що відбувся 5 лютого ц. р. в Бавнд Бруку, приятелі, друзі і члени родини склали на нев'янучий вінок померлому грошові пожертви для видавничих потреб УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК на суму 1,085 дол. та на видання „Українських Вістей" 843 дол.

На УВАН склали пожертви:

Олексій і Галя Воскобійник — 500 дол., Юрій і Ніна Воскобійник — 100 дол., Леонід Лиман — 50 дол., Петро і Лілія Козицький — 50 дол., Дмитро і Ніна Одрина — 50 дол., Володимир і Юлія Безсонів — 50 дол., Ігор та Ірина Ласунський — 40 дол., Роман і Іванна Федик — 30 дол., Петро й Ольга Гурський — 25 дол., Богдан і Віра Тодорів — 25 дол., Лариса Даник з родиною — 25 дол., Леонід і Валя Чудовський — 20 дол., Михайло Мовчан — 20 дол., Дмитро Домедин — 20 дол., Богдан Котис — 20 дол., Вол. і Марія Нтасик (нерозбірливо написано) — 20 дол., Ніна Крамаренко-Ковшунська — 20 дол., Іваницький — 10 дол., Петро Клюк — 10 дол.

Пожертви на видання „Українських Вістей" друкуються окремо.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОМУ!

Григор ТУХАР

Українська Вільна Академія Наук щиро дякує всім, хто в пам'ять Івана Воскобійника склали пожертви.

Управа УВАН

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями, Знайомими і всім Українським Громадянством,
що 22-го лютого 1988 р. з волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність у Мюнхені
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, ШВАҐЕР І ВУЙКО

бл. п. д-р

БОГДАН КОРДЮК

нар. 17-го січня 1908 р. у Львові.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п'ятницю, 26-го лютого 1988 р. на цвинтарі West Friedhof, **Мюнхен, Німеччина.**

Горем прибиті:

дружина — ТАМАРА
син — ІГОР з дружиною МЕЛЯНІЄЮ і дітьми ТАМАРОЮ МАҐДАЛИНОЮ і СТЕФАНЧИКОМ
дочка — МИРОСЛАВА
син — ЮРІЙ
шваґерка — ЛЮБОМИРА з мужем д-ром ОЛЕГОМ СОХАНОМ з Родиною

ближча і дальша Родина в Америці й Україні

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Д-р О. Попович і С. Стойко — учасники турніру ФІДЕ

„Атлянтік Чесс Нюз", офіційний орган Шахової федерації Ню Джерзі, за січень-лютий помістив допис і табелю з відбутого 4-го запрошеневого шахового турніру майстрів ФІДЕ, в якому між іншими відмітили обидвох чолових шахістів УСВТ „Ч. Січ", як колишніх українських чемпіонів в Північній Америці, тобто УСЦАК. Звітовий турнір виграв Данієл Шапіро (його рейтінґ 2427) з Ню Йорку, який здобув 6.5 точки. Таким чином д-р О. Попович вийшов рівночасно першуном між найкращими шахістами Ню Джерзі. Із 42 учасників, 32 шахісти були з Ню Джерзі, шість з Ню Йорку і чотири з Пенсильвенії.

„Атлянтік Чесс Нюз" відмітив, що між учасниками були: А. Фрідман і С. Колюр, колишні чемпіони Ню Джерзі, М. Пінто — колишній аматорський чемпіон ЗСА, Д. Ґертнер — колишній чемпіон відкритого юнацького турніру ЗСА, К. Белле — кол. чемпіон ЗСА і світу.

Степан Стойко цим разом здобув 3.5 точки і зайняв у показнику табелі турніру 20-те місце.

Провідник шахової ланки УСВТ „Ч. Січ" д-р Орест Попович (п'ятикратний першун УСЦАК), один із чолових шахістів „Ч. Січі" інж. Лев Блонарович (трикратний першун УСЦАК) та інші шахісти „Ч. Січі", візьмуть участь у великому турнірі Української Спортової Олімпіяди, що відбудеться 27-30-го травня ц.р. у Філядельфії.

Успішні виступи М. Літинської

В турнірі претенденток за чемпіонат світу відома українська шахістка зі Львова Марта Літинська перемогла усіх трьох своїх суперниць, останньо Арахамію і Александрію, і таким чином займає чолову позицію в табелі ігор після третьої рунди змагань. По одній точці менше мають Ахмиловська і Левитіна. Турнір продовжується.

Д. Клачко серед найкращих у кошиківці

Дарія Клачко, студентка університету Ферлі Дікінсон в Медісон, Ню Джерзі, відзначається найкращою змагункою дружини кошиківки у згаданому університеті. В останніх двох змаганнях з дружиною університету Дру, Дарія здобула 25 точок, завдяки яким її дружина перемогла вислідом 56:49. В чергових змаганнях з дружиною Ню Рошел, Дарія осягнула 24 точки і дружина Ферлі Дікінсон виграла вислідом 80:46. Кілька років тому Дарія Клачко виконувала у Спортовій школі УСВТ „Ч. Січ" обов'язки інструкторки кошиківки і відбиванки.

Річні загальні збори УСВТ „Ч. Січ"

У суботу, 19-го березня ц.р., у власному домі відбудуться 64-ті з черги річні загальні Збори УСВТ „Ч. Січ". На порядку дня після відкриття і відчитання протоколу з попередніх зборів відбудуться звітування уступаючої управи, дискусія над звітами і вибір управи на біжучий рік. Усі члени Т-ва зобов'язані взяти участь в цих важливих зборах.

Зростають передплатники київської „Спортивної Газети"

У замітці „Мова про доставку" в „Спортивній Газеті" з 30-го січня ц.р., між іншим, відмічено, що в зв'язку з друкуванням тієї газети крім Києва в Дніпропетровську і Харкові, тираж „Спортивної Газети" за один місяць збільшився на 10,000 і тепер становить 560,600 примірників. Технічні можливості для друкування „Спортивної Газети", говориться в тій замітці, є в обласних друкарнях у містах Донецьку і Одесі. Та для цього, крім згоди використовувати високий друк, треба, щоб трохи збільшилась кількість передплатників у цих місцевостях. Кілька років тому „Спортивна Газета" виходила накладом 250,000 примірників.

В. Петренко здобув бронзову медалю

У суботу, 20-го лютого ц.р., відбулася фінальна програма фіґурних танців на льоду в Олімпійському Саддлдомі в Калґарі, Канада. Як і можна було сподіватися, перше місце і золоту медалю тріюмфально здобув Браєн Боітано з Каліфорнії, ЗСА, друге місце і срібну медалю — Браєн Орсон, Канада. Український танцюрист з Одеси Віктор Петренко, вихованець тренерки Галини Змієвської, був нагороджений бронзовою медалею за третє місце. В змагу за бронзову медалю Петренко переміг росіян Фадєєва і Котіна, обидва в недавніх змаганнях у Празі, Чехо-Словаччина, за чемпіонат Европи випередили Петренка, здобувши відповідно перше і друге місця. Петренко був третім в Европі. Між іншим, Фадєєв танцював під звуки українських народних мелодій.

З обширних звітів із змагань зимової Олімпіяди, що їх подає американська і взагалі преса, радіо і телевізія вільного світу, можна заувважити велику наївність і „теляче" захоплення осягами совєтської репрезентації, яку, очевидно, утотожнюють з російською, дарма що в ній насильно змушені виступати українці, білоруси, литовці, латвійці, естонці, спортовці азійських народів. Ці журналісти, як і спортові діячі вільного світу, неначе сліпі і глухі, не хочуть бачити того важливого факту, завдяки якому їх власні спортові репрезентації зазнають нищівних поразок. В той час в Калґарі беруть участь збірні таких держав як Порто Ріко, Ґуам та ряд держав-„карликів" із Західньої Европи.

Всім нам було цікаво бачити на численних телевізійних передачах на різних людних спортових площах присутність українців, які гідно репрезентують Україну з її національним прапором між десятками прапорів народів учасників Олімпіяди. Це дуже влучне доповнення українських спортовців, учасників Олімпіяди, що змушені виступати під полотнищем зі серпом і молотом.

Олег Блохін в Австрії?

Згідно з повідомленням „Спортивної Газети", Олег Блохін, чоловий футболіст київського „Динамо" розпочав старання в Футбольній федерації СССР перейти до одного із австрійських клюбів. Поголоски про закінчення футбольної кар'єри Блохіна в київському „Динамо" кружляють у світовій спортовій пресі вже довший час.

Зацікавлені цим талановитим українським футболістом і клюби в Шотляндії, Мадярщині, Зах. Німеччині і інших країнах. Остаточно Блохін рішився виїхати до Австрії. Чи дістане він дозвіл згаданої Федерації — невідомо. Олег Блохін уродженець України, його мати Адаменко була визначною змагункою в легкій атлетиці.

(от)

Вісті з „Тризуба"

В рамках Української Оліпіяди шахова ланка Української Спортової Централі Америки і Канади плянує відбути Крайовий шаховий турнір в днях 28, 29 і 30-го травня ц.р. у Філядельфії. Турнір відбудеться з нагоди святкувань 1000-ліття Християнства в Україні. Господарем турніру є УСО „Тризуб" у Філядельфії, 4932 Норт Броад вул. Телефон (215)324-9700. Організатор Сидір Новаківський.

На турнір запрошені всі найкращі українські шахісти Америки д-р О. Попович, Б. Бачинський, С. Стойко, інж. Л. Блонарович, а також найкращі шахісти Канади В. Дзера, Б. Степаненко, Б. Миндюк, Б. Чолій. З Європи обіцяли приїхати д-р Василь Бачинський зі Швайцарії і Юрій Семенко з Німеччини.

При цій нагоді хочемо повідомити всіх шахістів, що у Фароо, Норт Дакота відійшов у вічність проф. Степан Попель, чемпіон зі Львова, Парижу — Франція й на еміґрації, кількакратний першун у УСЦАК.

С. Н.

У пам'ять приятельці

У п'ятницю, 29-го січня ц.р., українська громада Мельборну, а також Австралії, відпровадила на вічний спочинок одну з найбільш відомих, заслужених членок Ірену „Орисю" Залєську — пластунку, акторку, вчительку, хореографа, декляматорку, рецитаторку і взагалі взірцеву громадянку. Покійна 55 років тому була також найліпшою західньо-українською легкоатлеткою, спрінтеркою в бігах на 50,100 і 200 метрів у стрибках в довжінь, у височінь, дуже доброю відбиванкаркою і взагалі всесторонньою спортсменкою, про що не знає теперішнє покоління, а поволі, на жаль, забуває старше.

Народилася 25-го січня 1918 року в Тернополі, від 1925 до 1939 року жила у Львові, згодом два роки в Кракові, де вийшла заміж за також знаменитого спортовця Івана Варцабу. Вже змалечку виявила винняткові таланти до спорту, декламації, співу, танку і до театру, беручи активну участь у шкільних дитячих виставах.

Кільканадцятирічною дівчиною стала членкою спортового товариства „Плай" (Львів) і вже під час перших виступів у легкоатлетичних першенствах УСС (Український Спортовий Союз) звернула своїми перемогами увагу всієї спортової української публіки і преси, бо тоді їй було тільки 14 років.

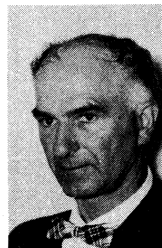
Рівночасно тоді ж публічно її перезвано на „Орисю", бо тодішні польські права не дозволяли шкільній молоді бути членами спортових клюбів, тому виступала як „Орися". В дуже короткому часі була безконкуренційною серед українок в кількох видах легкоатлетики, і смію твердити, що коли б навіть тоді мала нагоду тренуватися під проводом якогось справді професійного тренера, а навіть тільки змагатися з різними неукраїнськими легкоатлетами (на що тодішній УСС не дозволяв!), то добилась би европейських вислідів і слави. Але вона не була одна в такому становищі. Вже в тому самому часі звертає на себе увагу талантом до танцю, і тому відома вчителька народних танців Марія Суховерська погодилася вчити її за дармо. По повороті з Кракова до Львова не тільки продовжує свою спортову діяльність, але рівночасно вступає до театральної студії Й. Гірняка (при Львівському оперному театрі), де вивчає сценічне мистецтво.

У 1944 році покидає рідний Львів і через Словаччину дістається до західньої чистини Німеччини, де в таборі Ноймаркт застає її кінець війни. По війні стає членкою відомої театральної групи „Студія Йосипа Гірняка", де дуже скоро починає діставати чільні ролі. 1949 року, разом з її другим чоловіком Степаном „Щепцьом" Залєським і сином Марком Варцабою, еміґрує до Австралії, де поселюються в другому найбільшому місті Мельборні. Тут з перших днів обоє Залєські включаються в громадське українське життя. Орися як пластунка ще з Галичини, стає членом Пласту. Обоє, а більше вона, працюють в суботніх українських школах. 1950 року в Мельборні організується український, можна назвати, професійний театр, в якому разом з подружжям Залєських беруть участь інші відомі актори — Ярослав Гевко, подружжя Цибульських, Анастазія і Іван Мартинюки, Степан Крижанівський, К. Любарський, Юрій Михафлів, подружжя Максимишиних, І. Кліоновський та інші. Той театр ім. Леся Курбаса за час свого існування поставив ряд вистав, в яких у більшості Орися Залєська грала головні ролі. Театр проіснував до 1970 року, коли після незвичайно успішних гастролей з п'єсою „Актори" по різних місцях українського поселення в Австралії несподівано помер „Щепцьо" Залєський. Рівночасно при театрі діяла студія, в якій навчалися молоді кандидати в актори. Викладачами в тій студії були професійні актори, між ними Орися Залєська, яка викладала мистецтво слова і ритмоплястику. Рядом з акторською діяльністю покійна Орися безперервно вчила в українських суботніх школах, особливо в найбільшій на терені стейту Вікторії в Нобел Парку, де також майже тридцять років вела школу ритмоплястики, в якій ті роки вивчила танцювати не менше 800 наших дітей і молоді! При тій же школі існував дитячий театр, розуміється під її керівництвом, який час від часу влаштовував театральні вистави, з якими кілька разів їздив по інших місцях українського поселення. Незвичайно велику працю вложила покійна Орися не тільки в навчання дітей, але й проєктуючи і навіть особисто шиючи театральні костюми, народні строї для дітей, молоді. В тій ділянці була рідкісною майстринею.

Кажуть, що кожну людину можна по її смерті заступити. Може й так, але не покійну Ірену „Орисю" Кобзяр-Варцабу-Залєську, людину повну всяких прикмет, працьовиту, незвичайно педантичну, вольову, амбітну, виїмково гостинну, раду помогти своїм приятелям, велику українську патріотку, про яку буде довго пам'ятати українська громада в Австралії, а також ті її приятелі, які мали нагоду і честь її особисто знати чи з нею мати до діла!

О. Бучацький

Новий стипендійний фонд при Фундації УВУ ім. св. п. Ф. Савечка

Св. п. Филимон Савечка

З сумом прощала українська гардфордська громада заслуженого члена св. п. Филимона Савечка на вічний спочинок 11-го лютого 1987 р. З неменшим жалем та глибоким співчуттям для родини відпровадили у вічність свого добродія і мецената приятелі і управа Фундації Українського Вільного Університету.

Покійний св. п. Филимон Савечка народився 5-го грудня 1910 року в селі Манаєві Зборівського повіту, Зах. Україна. Батько, вчитель, — щирий український патріот, дав освіту свому синові, прищеплюючи йому громадсько-національні вартости та моральні чесноти. Будучи молодим, ще студентом, він включився у працю для свого народу, по селах організовуючи Т-ва „Просвіти", кооперативи, самоосвітні гуртки, був членом Організації Українських Націоналістів, тому за свою діяльність був переслідуваний польською владою. Перебувши першу окупацію большевиків, працюючи вчителем у своєму селі, пізнав всі „блага" червоного „раю" та напередодні другої большевицької займайщини разом з батьком покинув рідну землю, вирушивши на захід. Перейшовши злидні біженецьких таборів у Німеччині, опинився на вільній землі Вашінґтона в ЗСА. Тут, працюючи у фабриках виробу друкарських машин, ощаджує, живе скромно, але щедрою рукою спомагає українські організації, наукові цілі, музей, молодечі й спортові виховні організації. Св. п. Ф. Савечка став новим меценатом-добродієм Фундації УВУ, залишивши у своєму завіщанні княжий дар — 5,000 дол. на потреби Українського Вільного Університету, за що управа Фундації УВУ висловлює глибоку подяку за велике розуміння важливости праці й розвою української вільної науки в діяспорі.

Св. п. Филимон Савечка — залишив сестри в Україні й 100-літнього батька в ЗСА, якого життєвою наукою добрий син так ревно керувався у своїй життєвій мандрівці, бо, як кажуть, раз добром нагріте серце вік не прохолоне.

О. Л.